

FIGENBLADET

– BLADET DER DÆKKER DET VÆSENTLIGSTE

April 2014
nr. 69

Ingen endegyldige sandheder

Interview med journalist og radiovært på P1, Bjarke Stender, om søgen efter de mange svar på livets store spørgsmål

Russisk religiøs renæssance

Den russisk-ortodokse kirke er opblomstret på ny. Kristendommen har indtaget en central rolle i landet, hvor religion tidligere var bandlyst

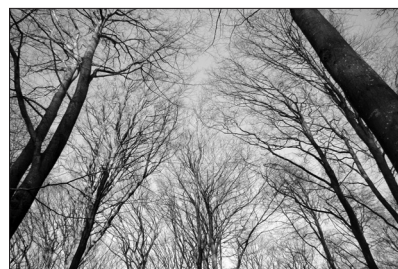
Anonyme skovgravpladser

Den første ikke-kirkelige skovgravplads er åbnet. *FigenBladet* har set på den moderne tendens til at ville nærmere den romantiske natur

INDHOLD

NYHEDER

- 3 | Noas ark har lagt til i Køge
 - Fash-mobs i kristne kirker
 - Opblomstring af fallossymbolet
- 4 | Blandt gravhøje og biologiske urner
- 5 | Folkekirken skal tale grønlandsk
- 6 | Det russiske religiøse projekt
- 7 | Den reformerende pave

INTERVIEW

- 8 | Store tanker bliver til dybe panderynker

INFORMATION

- 10 | Kapsejlads 2014
 - AU Career Arts
- 11 | Artikel om faste
- 12 | Studenterkredsens sommermøde
 - Nyt fra Aarhusteologerne
- 13 | Leder
 - Klommen: En faglig indsats

KRONIKKEN

- 14 | Aktiv dødshjælp i lyset af teologisk bioetik

ANMELDELSER

- 16 | Samfundsbyggeren
- 17 | Lutheranerne på heden

REJSEBREV

- 18 | Rejseklar igen, igen, igen

UNDERHOLDNING

- 19 | FigenBladets store personlighedstest
 - FigenBladet spørger studievejlederne

KALENDER

- 20 | Spændende arrangementer

FIGENBLADET

Redaktionslokale:

Bygn. 1453, lok. 214

Postadresse:

FigenBladet
Institut for Kultur
og Samfund
Jens Chr. Skous Vej 3
8000 Aarhus C

Telefon: 8716 0527

Mail: figenbla@teo.au.dk

REDAKTION PÅ FIGENBLADET NR. 69 | 2014

Ansvarshavende chefredaktør:

stud.theol. Kirstine Rasmussen

Redaktionschef:

stud.theol. Johanne Nørtoft Thomsen

Redaktionsmedlemmer:

stud.theol. Marie Bohn Olsen

stud.mag. Katrine Hartmann

stud.theol. Lasse B. Madsen

stud.mag. Ninna Maria Kiel Revsbech

stud.theol. Anne Sofie Møller Askholm

stud.mag. Malik Reimer Larsen

stud.mag. Jonas Aahave Uhd

kira@teo.au.dk

johannenoertoft@hotmail.com

mariebohnolsen@gmail.com

katrinehart@hotmail.com

lassebmadsen@hotmail.com

ninnamkr@gmail.com

annesofiemaskholm@hotmail.com

maliklarsen@hotmail.com

streguhd@gmail.com

Redigering af bladet er afsluttet
13. april 2014

FigenBladet 70 | 2014

Udkommer 20. september 2014
Deadline 8. september 2014

FigenBladet kan ikke tages til
indtægt for holdninger, der
kommer til udtryk på bladets
debatsider. Vi forbeholder os ret
til at forkorte indlæg.

ISSN: 16029976

Noas Ark har lagt til i Køge

ORD | NINNA M. K. REVSBECH

Det er ikke løgn - Noas ark har lagt til kaj i Køge, og det er muligt at komme med om bord. Også selvom anledningen ikke er en syndflod, men et jubilæum. Det er i anledningen af Bibelselskabets 200-års jubilæum, at den hollandske journalist, dukkefører og entertainer Aad Peters' 70 meter lange og 13 meter høje museumsark er kommet til Danmark. I et interview forklarer Aad Peters til Bibelselskabet, at ideen med arken er »at bringe bibelen tilbage til den vestlige kultur. Jo mere multikulturelle vi bliver, jo mere er vi nødt til at kende vores egen kultur,« forklarer han.

Arken købte Aad Peters i 2010, og ansatte 50 håndværkere og en række kunstnere til at indrette museet, hvor en del af det består af udvalgte bibelfortællinger udskåret i træ. Arken er det første flydende bibelmuseum i Europa. Arken ankom til Køge d. 14. marts og vil fem uger frem være åben for besøgende, hvorefter den alt efter vejr- og vindforhold sejler videre til andre danske havne.

FOTO | BIBELSELSKABET

Flash-mobs i kristne kirker

ORD | NINNA M. K. REVSBECH

Du har muligvis hørt om fænomenet flash-mobs, der inden for de seneste år er blevet udbredt verden over. Konceptet går ud på, at en gruppe mennesker gennem sociale medier som Facebook eller Twitter arrangerer en fælles optræden på et offentligt sted. Pludselig bryder først én, så fem og så en hel flok ud i sang, dans, eller andre kreative udtryksformer. Det seneste

barn af flash-mobs-fænomenet er af en ganske anden karakter end hidtil set, og kalder sig for »mass-mobs.« Det er et amerikansk fænomen, hvor konceptet ligesom flash-mobs er en aftalt hændelse, men som har til formål at få så mange som muligt til at fylde ellers mennesketomme kirker, skriver Kristeligt Dagblad. Ideen opstod i 2013 blandt katolikker i den amerikanske by Buffalo. Mass-mobb'en arrangeres ved,

at en kirke udvælges via en afstemning på nettet, og dernæst gælder det om at få spredt ordet, for at så mange som muligt møder op i den aftalte kirke til gudstjeneste. Det er eftersigende en stor succes, for disse mass-mobs samler flere hundrede sammen i ellers lukningstruede kirker.

Opblomstring af fallossymbolet

TEGNING | JONAS UHD

ORD | JOHANNE NØRTOFT THOMSEN

Gennem mange århundreder er fallossymbolet i kongeriget Bhutan i Himalaya blevet brugt til at udsmykke husene og beskytte mod ondskab. Den beskyttende brug af fallossymbolet stammer helt tilbage fra det 15. århundrede, hvor den buddhistiske leder, Drukpa Kunley, introducerede fallossens evne til at afværge det onde, og ophøjede den til en guddom. Brugen af fallossymbolet rækker endnu længere tilbage i tid - helt tilbage til den animistiske Bön-

religion, der var udbredt i Bhutan inden buddhismen som blev statsreligion i det 9. århundrede. Siden blev symbolet malet på alle fire hjørner af huse, og både malede og udskårne penisser udsmykkede husene i landdistrikterne i Bhutan. I tidens løb er mange af de pikante billeder blevet malet over, enten som følge af blufærdighed eller praktiske renovationer, men i dag er nye kunstnere i landet begyndt at tage motivet op igen, som følge af en fornyet interesse for områdets gamle religion og kulturhistorie.

Blandt gravhøje og biologiske urner

Forslaget om skovgravpladser er efter flere års debat og forberedelse blevet til virkelighed. Nu er det muligt at blive begravet i en skov uden religiøse ritualer og symboler. Odense kommune er gået foran, og flere andre kommuner har lignende tiltag på tegnebrættet.

FOTO | ANNE SOFIE ASKHOLM MØLLER

»Dette er et godt eksempel på en nyreligiøs tænkning, hvor man søger mod naturen og har en opfattelse af, at den er værdifuld og uskyldig,« udtaler Marie Vejrup Nielsen om den nye begravelsesmulighed.

ORD | ANNE SOFIE MØLLER ASKHOLM
I begyndelsen af marts åbnede den første skovbegravelsesplads i Danmark. I Kohaveskoven ved Odense er det nu muligt at blive begravet i skovbunden omkring nogle specielt udvalgte træer. Det er kun muligt at nedsætte urner, og disse skal ifølge reglerne være lavet af et biologisk nedbrydeligt materiale, alt sammen for at skåne skovbunden så meget som muligt. Gravstederne bliver anonyme, og der må ikke opsættes gravsten eller lægges blomster, lys eller anden pynt på gravene. Meningen er, at de, der ikke ønsker at blive begravet i indviet jord, har et alternativ til kirkelige begravelser, men skovbegravelsespladsen er også åben for religiøse mennesker.

NATURENS STORE KREDSLØB

Tanken bag gravpladsen hænger, ifølge lektor i Religionsvidenskab ved Aarhus Universitet Marie Vejrup Nielsen, godt sammen med den moderne, vestlige opfattelse af naturen: »Dette er et godt eksempel på en nyreligiøs tænkning, hvor man søger mod naturen og har

en opfattelse af, at den er værdifuld og uskyldig. Det ligger i tråd med de moderne tanker om økologi og bæredygtighed.« Moderne danske bymennesker har, ifølge Marie Vejrup Nielsen, en nostalgisk og romantisk forestilling om naturen og menneskets forhold til den: »Tankegangen hænger sammen med den nationalromantiske fortælling, som blandt andet udtrykkes i vores nationalsang og romantiseringen af gravhøje i landskabet, som har været meget normativ for det danske samfunds udvikling.« Ved åbningen af den nye gravplads i Odense talte rådmand Jane Jegind ifølge TV2 Fyn, netop om nogle gravhøje, som ligger i området ved Kohaveskoven. Hun mente således, at begravelser i Kohaveskoven på en måde var en gammel praksis, som blev genoptaget. Ifølge Marie Vejrup Nielsen stemmer dette overens med den romantiske ide, som er med til at skabe en følelse af kontinuitet og værdi: »Hun forsøger at skabe en kontinuitet, som spiller på de nationalromantiske billeder af den vilde danske natur, men i virkeligheden er det en meget reguleret

natur, man har med at gøre,« siger hun og fortsætter: »Når man laver meget faste regler om begravelsespraksissen og færdsel på området, så falmer billedet af den smukke, romantiske natur. Desuden går der ikke en lige linje fra gravhøjene og begravelsesritualer med slagtning af slaver, til skovgravpladser i kommunalt regi med regler om brug af biologisk nedbrydelige urner. Man har indrettet det komfortabelt efter det moderne menneskes ønsker, og således er det noget nyt.«

NÅR MAN IKKE MÅ MINDES

Odense Kommune har valgt at anvende anonymitetsprincippet fra de ukendtes grav på skovbegravelsespladsen. Dette kritiserer blandt andre medlemmer af Ateistisk Selskab, som gerne vil have et sted at mindes deres afdøde. Ifølge Marie Vejrup Nielsen er dette også en mærkværdig praksis, da man ikke tager hensyn til behovet for at erindre: »Det virker meget restriktivt og tilgodeser hverken humanister eller ateister,« siger hun og fortsætter: »Det virker lidt som om, man opfatter ateister som kolde, strengt naturvidenskabelige mennesker, og således ikke anerkender, at selvom man ikke er religiøs, har man stadig behov for at mindes.« Ifølge Marie Vejrup Nielsen modarbejder manglen på mindekultur hele ideen med at have et gravsted. Det strider mod de seneste års tendenser, hvor mange ønsker at markere det liv, der er levet. Tiden må vise, hvor mange der tager praksissen til sig.

Folkekirken skal tale grønlandsk

Inden længe bliver det i Danmark muligt at deltage i grønlandske gudstjenester, da Folketinget har afsat penge til at ansætte en grønlandsk præst, der skal betjene de mange grønlændere i Danmark.

ORD | MALIK CHRISTIAN REIMER LARSEN
Herboende grønlændere får fra 1. juni i år mulighed for at høre prædikener og synge med på salmer på deres eget modersmål, når Fadervor bliver skiftet ud med Ataarpooq. De grønlandske gudstjenester vil blive ledet af Oline Berthelsen, der indtil nu har været præst i den grønlandske vestkystby Sisimiut. Og ifølge Oline Berthelsen glæder de omkring 16.000 herboende grønlændere sig til at få deres egen præst: »Det har altid været et stort ønske blandt grønlændere i Danmark at kunne gå til gudstjeneste på deres eget sprog.« Den nye præstestilling bliver tilknyttet Vor Frue Kirke i midten af Aarhus, hvor Oline Berthelsen i samarbejde med biskoppen i Aarhus Stift, Kjeld Holm, skal bestemme arbejdets nærmere indhold.

MERE END EN PRÆST

Oline Berthelsen ser frem til sit kommende arbejde og muligheden for at være en vigtig del af det grønlandske miljø i Danmark. »Alene det at kunne være der for den grønlandske menighed er en glæde i sig selv. Derudover regner jeg også med, at de forskellige grønlandske foreninger vil benytte sig af mig i andre kulturelle sammenhænge end de kirkelige,« fortæller hun. De nærmere detaljer omkring Oline Berthelsens ansættelse er som nævnt endnu ikke på plads, men hun forventer, at hun sammen med de forskellige grønlandske foreninger fastsætter, hvor gudstjenesterne vil komme til at foregå. »Man skal huske på, at selvom jeg tilknyttes Aarhus Stift, så bliver jeg præst for alle grønlændere i hele Danmark. Derfor er jeg også indstillet på at få rigeligt at lade,« forklarer Oline Berthelsen.

BEDRE SENT END ALDRIG

Lektor i Systematisk teologi ved Aarhus Universitet, Peter Lodberg, undrer sig over, at folkekirken ikke har ansat en grønlandsk præst tidligere. »Det er en naturlig udvikling, og jeg kan ikke forstå, at stillingen først

oprettes nu. Men bedre sent end aldrig,« fortæller han og fortsætter: »Grønland og Danmark hører sammen i Rigsfællesskabet, og det er derfor naturligt, at man inden for den ramme opretter en præstestilling for grønlændere i Danmark.« Hans Raun Iversen, der er lektor i Praktisk teologi ved Københavns Universitet, er enig med Peter Lodberg i, at grønlænderne skulle have haft deres egen præst i Danmark tidligere. »Folkekirken bevæger sig med vanlig sendrægtighed. Hvis dansktalende i udlandet skal have danske præster,

skal sproglige minoriteter i Danmark naturligvis også have præster, der kender deres sprog og kultur,« siger han. Peter Lodberg forklarer, at fordi folkekirken stadig tænker meget nationalt og dansk, har den haft svært ved at få kontakt med tilflyttere med andre kulturer og sprog end dansk: »Det vil tage tid for folkekirken at omstille sig til en mere global kultur i Danmark, men jeg kan sagtens forestille mig, at den i fremtiden vil oprette lignende stillinger, der henvender sig til andre sprog- og kulturgrupper.«

FOTO | PRIVAT

»Det har altid været et stort ønske blandt grønlændere i Danmark at kunne gå til gudstjeneste på deres eget sprog,« fortæller Oline Berthelsen.

Det russiske religiøse projekt

Rusland fylder for tiden medierne med nyhedshistorier om politiske beslutninger og militær oprustning. I de seneste år har den russisk-ortodokse kirke haft en opblomstring, som også kan knyttes sammen med en politisk dagsorden og et stærkt samarbejde.

ORD | KIRSTINE RASMUSSEN

Troen havde trange kår i Rusland under kommunismen, hvor religion måtte vige fra det offentlige rum, og kirker blev nedlagt. Den ortodokse kirke har dog altid virket som en samlande faktor for befolkningen og som en markør for russisk identitet. I det postsovjetske Rusland har den russisk-ortodokse kirke genvundet en del af sin forhenværende kraft og den religiøse ritualer er igen blevet populære. Lektor ved institut for Tværkulturelle og Regionale Studier ved Københavns Universitet Annika Hvithamar mener, at kirkens renæssance hænger sammen med den tvangssekularisering, som prægede den sovjetiske antireligiøse politik: »Da der kom religionsfrihed, gav det mulighed for en tilbagevenden til religiøs praksis. Men det hænger også sammen med, at den ortodokse kirke, da Rusland skulle genopbygges efter 1991, kom til at stå som symbol på den før-revolutionære tid. Da russerne - og den russiske stat - skulle finde et legitimationsgrundlag, som ikke var

forbundet med kommunistpartiet og den sovjetiske ideologi, var kirken et oplagt valg.« Hun tilføjer, at der er forskel på den ledelsesmæssige konservative holdning, som kirken står for, og hvad majoritetskirkens mange millioner medlemmer tænker.

EN STÆRK ALLIANCE

Den russisk-ortodokse kirkes overhoved er patriarken af Moskva og hele Rusland. Den nuværende patriark Kirill har siddet på denne post for verdens næststørste enkeltstående trossamfund siden 2009. Den russiske stat ledes af Præsident Vladimir Putin, der har etableret nære bånd til kirken. Lektor i Systematisk Teologi ved Aarhus Universitet Peter Lodberg kobler de to ledes popularitet sammen med den åndelige opblomstring: »Jeg mener, at kirken har fået så stor fremgang grundet Vladimir Putins og Kirills fælles projekt om orden frem for tidligere tiders kaos og usikkerhed. Derudover har de begge en vision om genetablering af russisk national identitet.« Annika Hvithamar

mener også, at værdierne er i højsædet for begge ledere: »Vladimir Putin taler ofte om traditionelle russiske værdier som anderledes end de vestlige liberalistiske og individualistiske værdier. Det er samme værdisæt, som den russiske ortodokse kirke står for. Også når det gælder projektet om en genopbygning af en stærk, russisk stat er de to ledere enige.« Lektor ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling ved Københavns Universitet Karsten Fledelius forklarer, at kirken i princippet sagtens kunne gå imod den statslige leder, men tilføjer: »Jeg mener dog, at alliancen mellem patriark og præsident er så vigtig for dem begge, at den sandsynligvis vil være ubrydelig.« Peter Lodberg lægger sig tæt op af denne opfattelse: »Putin har skabt en enorm national begejstring i Rusland. Jeg tror, råderummet for kritik af Putin er meget småt lige nu. Men hvis staten under Vladimir Putins ledelse taber en krig, vil der være større sandsynlighed for en frigørelse.«

TRADITION FOR SAMARBEJDE

Ifølge Annika Hvithamar er det ikke usædvanligt i Rusland, at staten og kirken samarbejder: »I de ortodokse stater er der en historisk tradition for et tæt forhold mellem den verdslige og den sakrale leder, men der er ikke et et-til-et forhold. Den russiske ortodokse kirke er en majoritetskirke. Ligesom folkekirken i Danmark har den tilhængere, som spreder sig over hele det politiske spektrum.« Hun forklarer, at det er kendetegnende for de ortodokse kirker, at de er nationale, og at der således ikke er en overnational ledelse, som det ses i den katolske kirke. Gennem historien er de enkelte ortodokse kirker derfor blevet meget knyttet til de enkelte nationale områder, og som følge heraf kan kirkens og statens nationale interesser ofte være sammenfaldende. Uddybende fortæller hun om situationen

FOTO | PREMIER.GOV.RU

»Jeg mener, at kirken har fået så stor fremgang grundet Vladimir Putins og Kirills fælles projekt om orden frem for tidligere tiders kaos og usikkerhed,« udtaler Peter Lodberg.

Den reformerende pave

ORD | JOHANNE NØRTOFT THOMSEN

Et år er gået siden Jorge Mario Bergoglio d. 13. marts 2013 blev valgt til pave i Vatikanet. Han tog navnet Frans efter Frans af Assisi og er fra flere sider blevet rost for sit mod til at sætte nye dagsordener inden for den katolske kirke. Noget, han blandt andet har gjort ved at holde fast i en asketisk livsstil og kræve det samme af sine biskopper. Siden Pave Frans overtog embedet i Vatikanet, der i flere år havde været rystet af pædofili-sager og intern uro, har han i sit første år formået at sætte en ny dagsorden. Jakob Egeris Thorsen, postdoc i Systematisk Teologi ved Aarhus Universitet, fortæller: »Han er en pave, der ønsker en missionar kirke, der skal ud blandt de døbtte masser, frem for at hvile på laurbærerne og nyde godt af den status, kirken har fået gennem århundredes symbiose med samfundet i Europa,« siger han og uddyber: »Kirken skal ifølge Frans give afkald på denne status og omvende sig. Den indgroede kulturkristendom, som har været herskende hidtil, er i pave Frans' øjne ikke stærk nok til at bære kristendommen ind i det næste århundrede. Derfor må kirken satse på proaktiv mission, også selvom den derved støder nogle fra sig og risikerer at få buler og skrammer.«

FOTO | EDGAR JIMÉNEZ

DELTE VANDE

Langt de fleste katolikker er begejstrede for denne nytænkning af kirken, men der er også kritiske røster blandt de, der har svært ved at forlige sig med Pave Frans' latinamerikanske stil: »I nogle dele af Europa og USA har man tradition for det højirkelige, der findes i katolicismen, og derfor er det ganske svært at forlige sig med en pave, der vil vende op og ned på dette og nogle gange agerer som en lavkirkelig pinseprædikant,« forklarer Jakob Egeris Thorsen.

for den russiske ortodokse kirke: »Moskvapatriarkatets patriark Kirill taler ofte om "åndeligt territorium". Begrebet dækker over, at den russiske ortodokse kirke varetager ortodokse kristne på det område, som den russiske ortodokse kirke traditionelt dækker, samt ortodokse russere uden for Rusland,« siger hun og fortsætter: »Med andre ord ønsker Kirill at opbygge en solid kirke i Rusland, og at styrke den russiske ortodokse kirkes interessesfære uden for Rusland.«

ANTIVESTLIG BEVIDSTHED

Gennem historien har russerne med jævne mellemrum diskuteret, hvilken plads landet skal have i forhold til Europa: Er man først og fremmest europæer eller russer? Annika Hvithamar forklarer, at den russiske ortodokse kirke gennem tiden oftest har stået på mål for særligt russiske værdier, som kunne tilbyde noget andet end de vestlige. »Det samme gælder i dag, hvor vi hører patriark Kirill tale om, at Vesten er for individualistisk, forbrugs- og liberalistisk orienteret, samt at den vestlige sekularisme ikke er et eksempel til efterfølgelse.« Hun tilføjer, at det dog er vigtigt at understrege, at kirken består af mange millioner mennesker, og at det derved er svært at tale om en entydighed. Karsten Fledelius mener, at den russisk-ortodokse kirke inspirerer til en antivistlig selvbevidsthed, hvis man ved det forstår en mainstream skandinavisk politisk holdning til individets frihed: »Kirken ligger fint på linje med den romersk-katolske kirke med

hensyn til sæd og skik i samfundet. Men i endnu højere grad alt, hvad man opfatter som "vestlig dekadence", herunder ikke blot homoseksualitet, men også eksempelvis stofmisbrug. Fra vesten har man indlært økonomisk liberalisme, men ikke moralitet.« Peter Lodberg har særligt bemærket tendensen i det økumeniske fællesskab Kirkernes Verdensråd, hvor man har nedsat en gruppe, som arbejder med, hvordan man sikrer fremtidig teologisk dialog. »Den russisk ortodokse kirke har brugt Kirkernes Verdensråd som slagmark for deres kamp mod en vestlig, liberal teologi, som for eksempel anerkender vielse af par af samme køn, hvilket de ortodokse anser for moderne kætteri.«

VÆRDIMÆSSIGT SAMMENSTØD

Dagbladet Information bragte i marts en kronik af journalist og debattør Iben Thranholm, som proklamerede at de kristne værdier i vesten er i kraftig tilbagegang, og at den vestlige kultur således har svært ved at forstå den åndelige opblomstring, som ses i Rusland. Annika Hvithamar er enig så langt som, at det kan være en udfordring for Vesten at forholde sig til religiøse værdier globalt: »Religionssociologien Grace Davie beskriver Vesteuropa som "the exceptional case", og jeg tror, at Vesteuropas position som netop meget sekulær, kan gøre det vanskeligt at forstå, at religiøse værdier i andre dele af verden kan ses som legitime og nødvendige.«

Store tanker bliver til dybe panderynker

Bjarke Stender, journalist på Danmarks Radio, har de seneste år lavet en række tros- og eksistensprogrammer, der stiller de store spørgsmål i livet. Selv leder han ikke efter endegyldige svar, men søger i stedet mange sandheder med tvivl som pejlemærke.

ORD | KATRINE HARTMANN

»Er du mor eller far? Så er det her den besked, du frygter mere end noget andet. Den besked, der kan få hele dit liv til at kæntré. Det er dit barn, der er kommet ud for en alvorlig ulykke. Du ved ikke, om det er livstruende eller invaliderende, du ved bare, at det er alvorligt. Hvad gør du? Hvad sker der med livet? Du ved det ikke, før du står der.« Ordene strømmer ud fra radioen, der er stillet ind på P1, og den rolige stemme tilhører journalist Bjarke Stender. I sine programmer om tro og eksistens stiller han livets store spørgsmål, men det handler for ham ikke om at finde svar og slet ikke ét svar. Tværtimod. For Bjarke Stender er det tvivlen, der er drivkraften bag disse programmer.

ÅBNE SPØRGSMÅL

Bjarke Stender kommer ud af en familie med teologer og præster, og religion

har derfor altid været et naturligt diskussionsemne. På trods af det, lå det ikke umiddelbart i kortene, at han skulle lave tros- og eksistensprogrammer. »På et tidspunkt ville jeg have forsvoret, at min interesse for religion kom hjemmefra. Jeg så mit arbejde som en modreaktion på at være vokset op blandt teologer. Som journalist kunne jeg stille de kritiske spørgsmål,« fortæller Bjarke Stender. Da han begyndte på studiet, var det da også med et andet mål for øje end tros- og eksistensprogrammerne. »Da jeg begyndte på journalisthøjskolen, var jeg helt sikker på, at jeg skulle være nyhedsjournalist. Først da jeg startede på *Danmarks Radio* i Aarhus, fandt jeg ud af, at nyhederne, i min optik, blev for hurtigt overstået, og at spørgsmålene var for hurtigt besvarede,« siger han og uddyber: »Jeg fandt frem til, at jeg nok skulle lave en anden type debat. Jeg fik lyst til at stille spørgsmål, der tog længere

tid at besvare og som i virkeligheden ikke havde noget svar.« I takt med denne erkendelse ændrede synet på opvækstens indflydelse sig også. Bjarke Stender begyndte at se sin interesse som en forlængelse af den interesse for religion, han voksede op med, frem for at se den som en modreaktion. De store spørgsmål begyndte at fylde mere og mere som årene gik, og de er i dag helt grundlæggende for ham: »Jeg undrer mig over livets store spørgsmål, og jeg kan ikke lade være med at beskæftige mig med dem. Det er en utømmelig kilde, og det er fantastisk at finde et område, hvor man kan blive ved med at stille spørgsmål og på en og samme tid få forskellige svar og alligevel ikke finde et definitivt svar.«

DEN GODE MANGEL

For Bjarke Stender, der hverken ser sig selv som ateist eller troende, men

alligevel et sted i mellem, er tvivlen helt essentiel: »Jeg bruger tvivl til at gebærde mig i livet og til at sætte spørgsmålstegn ved den måde, jeg selv lever på, og den måde, andre lever på. Jeg kan godt lide at lede efter det modsatte synspunkt: At der altid findes en anden virkelighed og verden end den, man selv opfatter og lever i.« Det er blandt andet det, mange af hans programmer handler om. Han møder mennesker med andre virkeligheder end sin egen, og det bliver tydeligt for ham, at der er mere end én rigtig måde at tro og leve på. »Det er spændende at møde mennesker, der fuldstændigt vender

FOTO | AGNETE SCHLICHTKRULL

»Spørgsmål bliver interessante, når det er mit ord mod dit ord, og vi intet kan bevise,« siger journalist Bjarke Stender om det uvisse og ubeviselige i tilværelsen.

op og ned på de fordomme, man måtte have om en trosretning eller et livssyn,« mener Bjarke Stender, der påpeger, at det ikke handler om at nå til enighed, men om det uvisse: »Jeg synes, det er fascinerende at lytte til andre folks sandheder. Jeg kan selv mene noget helt andet, men jeg kan ikke modbevise, at de har ret, ligeså vel som de ikke kan modbevise, at jeg har ret. Det er på samme tid provokerende og spændende at møde sådanne mennesker.« Han

understreger, at det spændende i de store spørgsmål ligger i de manglende beviser: »Heldigvis er der nogle steder i denne tilværelse, hvor vi ikke har konkrete beviser, hvor vi ikke har de fakta, der siger, at det her er det rigtige – at her har vi den rigtige Gud, her har vi den rigtige ideologi. Der er mange forskellige muligheder og potentielle sandheder derude.«

ET BREDERE SEGMENT

Programmerne på *Danmarks Radio*, som Bjarke Stender er kendt fra er blandt andre »*De omvendte*«, »*De 3 bud*« og »*Eksistens*«. »Formålet med programmerne er, at få lytterne til at tænke og til at tvivle på sig selv og de holdninger, de går med. Jeg kan godt lide tanken om at lave programmer, der gør, at man tvivler på sine egne synspunkter, og at man får en nagende fornemmelse – tænk nu, hvis det er mig, der tager fejl,« fortæller Bjarke Stender. Programmerne sigter på at

Bjarke Stender håber på at kunne modbevise de fordomme, der for nogle er knyttet til Danmarks Radios P1 – han ønsker at nå ud til så bredt et segment som muligt.

nå ud til så mange som muligt, også til de mennesker, der normalt ikke finder filosofi og religion interessant. Han mener, at nogle anser P1, hvorfra »*Eksistens*« sendes, som en nichekanal, der henvender sig til en ældre, intellektuel gruppe. Det mener han dog er et forfjælet billede, da han anser eksistentielle temaer og samfundsdebat generelt som relevante for alle.

KONKRETISERING SOM BEHOV

Bjarke Stender holder lige nu en pause fra »*Eksistens*«, men han er fortsat at finde på P1, hvor han laver »*Netværket*«, et program om fællesskaber i forandring. Arbejdsskiftet skyldes et behov for en pause fra de store spørgsmål. Spørgsmålene handler nu om de mere konkrete ting i livet, som for eksempel hvordan vi indretter vores samfund. »Nu er jeg landet der, hvor jeg har brug for begge dele. Jeg kan ikke kun leve i den store spørgsmålsverden,

som jeg gjorde, da jeg lavede tros- og eksistensprogrammer. Jeg gik hjem med dybe panderynker hver eneste dag, fordi jeg synes, jeg skulle tænke det til ende,« forklarer Bjarke Stender og uddyber behovet for det konkrete: »Jeg tror, at vi som mennesker har brug for at lave noget helt konkret en gang imellem, såsom at gå i haven eller lege med vores børn. Som journalist har jeg også brug for at beskæftige mig med det daglige liv og de daglige problemstillinger og konflikter, vi støder på.« Selv om basen lige nu er »*Netværket*« på P1, betyder det ikke nødvendigvis et farvel til de eksistentielle spørgsmål. »Hvis jeg kan finde på nye programmer, der både indeholder debat, eksistentielle spørgsmål og levet liv, så vil det uden tvivl være et drømmescenarie. Der er ingen tvivl om, at det er det, jeg brænder mest for at beskæftige mig med,« slutter Bjarke Stender.

Den stolte tradition kapsejladsen fortsætter d. 9. maj.

Igen i år er Monte Carlo fra P3 konferenciers, når blandt andre HUMBUG, UMBILICUS og TÅGEKAMMERET skal dyste om det gyldne bækken. Kom og mærk livet, glæden og øllet pulsere i årene.

AU CAREER ARTS IS READY TO SERVE YOU!

Overvejer du:

Hvilke jobs kvalificerer min uddannelse mig til?

Hvordan får jeg et relevant studiejob?

Hvordan sætter jeg ord på mine kompetencer?

Eller har du andre spørgsmål om dine kompetencer og fremtidige jobs, så er AU Career Arts klar til at hjælpe dig videre!

Vi tilbyder en række karriererelevante services, der alle er til, for at klæde dig på til jobmarkedet:

- **Individuel karrierevejledning**
- **Sparring på CV og ansøgninger**
- **Samarbejde med erhvervslivet**
- **Karrierearrangementer**
- **Jobbank**
- **Og meget mere!**

FIND OS

Jens Chr. Shous Vej 2
Tlf.: 8715 2359
Nobelparken
Bygning 1484, lokale 202
8000 Aarhus C

KONTAKT

E-mail: karriere.arts@au.dk
Tlf.: 8715 2359
CAREER.AU.DK

I fastetiden finder vi barmhjertigheden frem

Askesis er det græske ord for øvelse og træning. Askese må derfor være et omdrejningspunkt i vores åndelige liv. Uden askese vil vi hurtigt tabe pusten, være uopmærksomme og til sidst ligeglade. Ligegyldighed er barmhjertighedens modsætning.

FOTO | PRIVAT

AF SIMON FUHRMANN, PRÆST I NATKIRKEN PÅ STRØGET

Det er sandt menneskeligt at være barmhjertig. Men hvis det er rigtigt, hvorfor er det så alligevel så svært for os? Paradoxsalt nok, så er det at være menneske, eller snarere: det, at blive menneske, noget, vi må øve os på. Kirkens fastetider og fastedage er givet til os, så vi kan øve os på troen.

DET ÅNDELIGE LIV SKAL TRÆNES

Træningen i det åndelige liv ligner på mange måder idrætsmandens. Paulus har også denne sammenligning: "Enhver idrætsmand er afholdende i alt – de andre for at få en sejrskrans, der visner, men vi for at få en, der ikke visner. Jeg løber derfor ikke hid og did... Jeg er hård ved min krop og tvinger den til at lystre" (1 Kor 9:25-27). Jeg er en af dem, der forsøger at løbe til og fra arbejde. Og selvom jeg er præst, bor jeg altså ikke lige ved siden af kirken! Af og til løber jeg også med i et konkurrenceløb. Konkurrencedelen er dog minimal sammenlignet med de kilometer, jeg træner. Men jeg ved også, at hvis jeg ikke træner, er jeg ikke klar, når det gælder. Hvis jeg står ved startstregen uden den nødvendige træning, bliver det ikke et tilfredsstillende resultat. Hvordan kommer man sig efter et mislykket konkurrenceløb? Der er to muligheder: Enten tager man den lette vej og finder ligegyldigheden frem. Eller også anerkender man den manglende træning og begynder at øve

sig mere. I fasten øver vi os i at finde barmhjertigheden frem. Kun på den måde er vi parate, når vi skal bruge den. Og det sker ofte. Barmhjertighed er den handlende og aktive kærlighed. Barmhjertigheden må derfor være en grundtone i vores liv. Den må være integreret i vores liv, i vores bønner, faste, dagligdag og relationer.

TANKEN MØDER HJERTET I BØNNEN

Oftentimes bliver bøn stillet op som en modsætning til handling. Skal vi handle eller bede? Hvad er vigtigst? Modsætningen mellem bøn og handling er usand, på samme måde som søvn, mad eller toiletbesøg ikke står i modsætning til handling. Tværtimod er disse fysiske elementer med til at gøre, at vi virkelig kan handle! På samme måde er det med bøn. Det er sandt menneskeligt at bede. Vi er skabt til bøn. Vi behøver derfor bøn for at blive menneskelige og finde barmhjertigheden frem. Jeg bliver altid mindet om sammenhængen mellem bøn og handling, når jeg kigger på min højre hånd. På håndleddet har jeg et lille tatoveret kors, som er almindeligt for koptiske kristne at bære. Det betyder, at mine handlinger skal være hellige, barmhjertige. Rundt om håndleddet bærer jeg et bedebånd med 41 knuder. Bedebåndet er en hjælp til at bede den mest bedte bøn i verden, kaldet Jesusbønnen: "Herre Jesus Kristus, Guds Søn, forbarm dig over mig." Tit og ofte tager jeg bedebåndet af og beder Jesusbønnen. Det mest centrale ord i Jesusbønnen er navnet "Jesus." Derefter kommer ordene "forbarm dig." Er der nogen bøn, der i højere grad knytter Kristus og barmhjertighed sammen? Sagen er, at i denne bøn beder vi ikke blot om, at Kristus forbarmer sig over os. Barmhjertigheden strækker sig længere end det. Vi beder om, at vi selv må blive barmhjertige, som Gud er det. "Jesus, gør mig barmhjertig" er vores hjertes stille råb og er et gensvar på Fadervors

femte bøn, "forlad os vores skyld, som også vi forlader vores skyldnere." Bøn handler om at føre tanken ned i hjertet. Den russiske starets (religiøs lærer, red.) fra 1800-tallet Ignatius Brianchaninov peger på, at der er tre niveauer i bønnerne. Det "orale," "mentale" og "kordiale" niveau. Det orale er læbernes bøn. Når vi begynder at bede Jesusbønnen, starter vi med at fremsige Jesusbønnen. Dernæst skal vi føre bønnerne fra læberne til tanken, som er tankens bøn. Her gælder det om at samle og føre de flyvske tanker tilbage til kilden, Kristus. Til sidst når vi dertil, hvor vi ikke bare er opmærksom på Jesusbønnen, men lader den stige ned i hjertet og der blive forenet med det. "Nu bliver vores påkaldelse en hjertets bøn," siger Ignatius og fortsætter, "eller mere præcist tankens bøn i hjertet." Her berører vi barmhjertighedens kilde, der er Kristus selv.

JEG FASTER OG TRÆNER MERE END JEG FESTER OG KONKURRERER

Når jeg faster, træner jeg på det åndelige liv. Fra løbetræningen ved jeg, at noget af det vigtigste er kontinuiteten. Regelmæssigt og varieret træning giver det bedste resultat. Derfor forsøger jeg at følge kirkens klassiske fastedage og -tider, både ugens rytme, dvs. onsdag og fredag, og årets rytme, dvs. de fire fasteperioder (julefasten, påskefasten, apostelfasten og Mariafasten). Lægger man alle disse dage og tider sammen, bliver det mere end halvdelen af året. Men er det da underligt? Nej, for når vi har indset, at vi behøver at øve os, må træningen

FOTO | PRIVAT

Stuenterkredsens sommermøde 2014 - Danmark -

Kom på en uges højskolekursus til sommer med en skøn blanding af foredrag, fest, sang og fri debat til ud på de små timer.

Især i de sidste par årtier har danskheden været til heftig debat. For hvad er Danmark egentlig? Er det et tætknyttet stammesamfund med dybe fælles rødder, eller er det mest af alt en social konstruktion fra romantikkens dage, som vi ville være bedst tjent med at slippe taget i?

Tilmed er 2014 et jubilæumsår for historiske hændelser. Og diskussionen om danskheden er i vid udstrækning en kamp om den rette fortolkning af historiens betydningsfulde begivenheder. Og denne kamp om danskheden og Danmark stopper aldrig, hverken i historieskrivningen eller i den politiske debat. For hvad vil det overhovedet sige at have en national fortælling? Hvad samler os? I Danmark har både personligheder og institutioner bidraget som samlende kraft. Hvilken rolle spiller sproget, institutioner som Folketinget, folkekirken og folkeskolen samt personligheder som Christian IV, Grundtvig og H.C. Andersen i opretholdelsen af fænomenet "Danmark"?

På Stuenterkredsens Sommermøde 2014 på Liselund Kursuscenter i Slagelse vil vi diskutere "Danmark", den nationale tænkning og nationens betydning i litteratur, samfundsdebat, teologi og historie. Ud over et spændende foredragsprogram er Stuenterkredsens Sommermøde altid en festlig uge med masser af højskolesang, fest, grin og skrå i de lyse nætter lige indtil solen står op og næste diskussion kan tage sin begyndelse. Dette år i de skønne rammer på Liselund i Slagelse. Kom med!

Glæd dig til foredrag med blandt andre:

Lektor i nordisk, Hans Hauge: Danmark som forestillet fællesskab

Lektor i teologi, Peter Lodberg: Dansker først, kristen så – om folkekirken nationale begrænsning

Højskoleforstander, Thue Kjærhus: Kampen om Sønderjylland – et spørgsmål om sindelag

Valgmenighedspræst, Kim Arne Pedersen: Dag og dåd er kæmperim – om Grundtvig og mytologien

Tid og sted: den 3.-9. august 2014, Liselund Kursuscenter, Slotsalléen 44, 4200 Slagelse

Yderligere informationer kan findes på <http://www.stuenterkredsen.dk/>

Tilmelding sker ved henvendelse til formand Hans Balling, mail: hb@silkeborg-gym.dk

Nyt fra AarhusTeologerne

Så er der kommet et elektronisk nyhedsbrev, der samler nyt omkring uddannelse og forskning på Afdeling for Teologi på Aarhus Universitet. Nyhedsbrevet udsendes 3-4 gang årligt, og det næste forventes udsendt i september 2014.

Ønsker du at få tilsendt nyhedsbrevet på e-mail, kan du tilmelde det på:

cas.au.dk/nytfraaaruhusteologerne

Når ligestillingen går for langt

Med et indlæg i Kristeligt Dagblad begyndte debatten om, hvorvidt kvinder over 45 år skal have ret til fertilitetsbehandling. Thomas Søbirk Petersen, lektor i praktisk filosofi, var forfatteren bag indlægget, der behandlede det ligestillingsproblematisk i at, der er en aldersgrænse for fertilitetsbehandling. Problemet består i at der for mænd ikke er en øvre aldersbegrænsning på at få børn. Det vil man med ubegrænset fertilitetsbehandling også tilbyde kvinder.

Men kampen for ligestilling går for langt, når man begynder at ville rette på, hvad naturen har indrettet. Det er en misforstået kamp om ligestilling, når man vil udviske skellet mellem mænd og kvinder på det naturlige plan. Der er forskel, og det vil der altid være. Selvom vi medicinsk kan gå langt for at udviske skellet - er det så noget man bør gøre, bare fordi man kan?

Dog forstår jeg det principelle og problematiske, der tages op i debatten. Der er en frihed, der bliver taget fra kvinden i forhold til manden, når samfundet bestemmer, at hun ikke længere skal have muligheden for at blive mor. Men for mig at se er det ikke kun samfundet, der bestemmer det. Naturen har som oftest bestemt det samme for kvinden på dette tidspunkt i livet. Og derfor giver ligestillingsargumentet ikke megen mening. Også i ligestillingskampen vil jeg mene at man bør vælge sine kampe med omhu, derfor burde der bruges mere krudt på at fremme en reel ligestilling på arbejdsmarkedet, fremfor at have fokus på de fysiologiske forskelle, som ikke kan viskes ud.

Johanne Nørtoft Thomsen

En faglig indsats

AF JØRN BORUP

I studerende skal blive bedre studerende. Vi undervisere skal blive bedre undervisere. Vi skal sammen blive mere innovative og iverige, så vi alle kan bidrage til et bedre samfund. Det siger forskningsministeren, og det er erhvervslivet nok ikke utilfredse med. Derfor skal vi undervise mere, og gerne fortælle om vores forskning i kaffebaren, for det gør de i USA.

Nu taler vi jo allerede forskning med vores studerende, og på RV inddrager vi jer også i vores projekter. Vi drikker da også en del kaffe (og indimellem også øl) med jer, og vi inviterer jer på studieture til Thy og Kathmandu. Vi giver jer en del undervisning, og har netop lavet kandidatstudieordningen om, så den fremstår for jer som fagligt helt i top. Vi forsøger at blive bedre undervisere (og forskere og formidlere og administratorer), og hos os står døren altid åben, for vi synes, at vi er velsignet med ganske mange søde, kloge og energiske studerende.

Regeringen vil med fremdriftsreformen gerne have jer hurtigere færdige, og endda få jer til at være fuldtidsstuderende. Det er måske ikke helt absurd ind imellem at gribe i egen barm. Man kan hæfte sig ved, at RV-studerende på AU bruger markant mere tid på studiet (hele 30 timer om ugen) end gennemsnittet (25 t.), og man kan vælge at sige, at undersøgelserne (der i øvrigt er parallelle i KU og RUC) peger på relevansen af så god undervisning, at man kan nøjes med at investere en mindre del af sin tid på studierne, så der også er tid til det karrieremæssigt ganske fornuftige erhvervsarbejde. Men de faglige overliggere bliver så også derefter. Det er desværre ikke et ukendt fænomen, at studenterengagement i undervisningen (fx valgfag a/c) er på et lunkent niveau, med for mange, der læser for lidt. Det kan vi gøre noget ved, ved fx at skrue undervisnings- og eksamensform sådan sammen, at det faktisk kræver faglig indsats at bestå. Men vi må også blive bedre til at italesætte og praktisere en kultur, der er universitetsværdig for alle. Det må faktisk gerne koste noget at studere. Ingen af os har interesse i, at Dansk Industri og medierne kan råbe curlingkultur eller pølsefabrik efter os. Selv om vi egentlig gerne vil have jer hos os lidt længere, ser vi også gerne, at I bliver færdige til tiden med en høj faglig ballast i bagagen, og det kan man bedst som (nærmest) fuldtidsstuderende.

FOTO | MEDIAAFDELINGEN MOESGAARD

Aktiv dødshjælp i lyset af teologisk bioetik

I disse uger kører debatten om dødshjælp igen i danske medier. Man får det indtryk, at det er en debat, der ikke får en ende, før det lykkes fortalere for aktiv dødshjælp at trænge igennem med en lovændring i Danmark, der gør det lovligt at få en læge til at hjælpe én med at dø. Men spørgsmålet er, om det nu også er så ønskværdigt et mål.

FOTO | MEDIAFDELINGEN MOESGAARD

AF ULRİK BECKER NISSEN

Umiddelbart kan det synes oplagt – hvis et menneske lider og ønsker at få gjort en ende på lidelserne ved at afslutte livet, hvorfor skulle der så være noget forkert i, at dette menneske, som et sidste udtryk for sin selvbestemmelse, får lov til at tage beslutningen om at gøre en ende på livet? Problemet er imidlertid, at mange har en lidt uklar fornemmelse af de centrale problemstillinger, herunder begreberne lidelse og aktiv dødshjælp.

HVILKEN LIDELSE TALER VI OM?

Hvad angår lidelse, er det vigtigt at være opmærksom på, at vi har at gøre med uhelbredeligt syge eller uafvendeligt døende, der har svære lidelser. Der er altså ikke tale om en diskussion af dødshjælp i forhold til alle, der måtte ønske det, ligesom der ikke er tale om afhjælpning af lidelse ved hjælp af døden i alle tænkelige situationer. Vi har altså i udgangspunktet at gøre med et forholdsvis begrænset antal personer. For disse personer kan livssituationen imidlertid være yderst alvorlig, hvorfor spørgsmålet om døden da også melder

sig som en konkret overvejelse i denne situation.

ALTERNATIVER TIL DØDSHJÆLP

Hvad der dog ofte overses er, at der i dag er gode alternativer til dødshjælpen i form af den såkaldte palliative indsats. Indenfor sundhedsvæsenet er der de senere år sket en betydelig forbedring af den palliative behandling, sådan at denne i dag ikke kun indbefatter menneskets fysiske liv, men også lægger vægt på psykisk, psykosocial og åndelig pleje og omsorg. I forhold til den smertelindrende behandling vil indsatsen i dag næsten altid kunne bringe fysiske lidelser ned på et tåleligt niveau for patienten. Set i det lys må man sige, at lidelsesargumentet i dag er svækket. Mange taler derfor også hellere om livshjælp – altså at hjælpe i livet, snarere end at hjælpe med at dø.

FORESTILLINGEN OM DEN GODE DØD

I forhold til selve begrebet "dødshjælp", er det væsentligt at være opmærksom på, at det synes i sig selv at rumme noget positivt i og med, at der er tale om en "hjælp". Noget tilsvarende kan siges om begrebet "euthanasi", der jo også betegner "den gode død". I begge tilfælde forudsættes der altså i selve begrebet en positiv vurdering af den indsats, der kan gøres for at fremskynde døden hos et andet menneske. Til en vis grad kan man derfor også sige, at begge disse begreber er delvist manipulerende, da de foregiver, at man kan gøre døden til noget godt. Heroverfor må det fastholdes, at døden i sig selv aldrig er god, selv om der kan være situationer, hvor døden opleves som en udfrielse fra ulykkelige og udsigtsløse livsforhold. Når spørgsmålet om døden så trænger sig på, og tanker om hjælp til at dø melder sig, er der tre begreber, som det er vigtigt at holde ude fra hinanden.

EUTHANASIDEBATTENS CENTRALE BEGREBER

Passiv dødshjælp er et lidt misvisende begreb, hvor der omtales den situation, hvor en igangværende, livsforlængende behandling standses, fordi den betragtes som udsigtsløs. Begrebet bruges også om den situation, hvor en smertelindring kan have den dobbelteffekt, at dødstidspunktet fremskyndes. Denne form for dødshjælp er tilladt i Danmark og praktiseres i vid udstrækning. Aktiv dødshjælp er derimod den situation, hvor den syge anmoder enten pårørende eller sundhedspersonale om en aktiv indsats med henblik på at dø. Der er altså tale om en situation, hvor man aktivt fremskynder dødstidspunktet ved hjælp af f.eks. en indsprøjtning eller medikamenter. Denne form for dødshjælp er ikke tilladt i Danmark, og det er denne mulighed, som diskussionen ofte har kredset omkring. Lægeassisteret selvmord er drevet af dels ønsket om at inddrage den sundhedsfaglige ekspertise (for at sikre, at døden indtræffer effektivt og uden komplikationer) og dels bestræbelsen på at undgå, at lægerne og sundhedspersonalet ligefrem får ansvar for at slå folk ihjel. Kompromiset er derfor blevet, at lægerne sikrer brugen af de rette virkemidler, for at døden indtræffer hurtigt, og at det samtidigt er patienten selv, der står for udførelsen af selve handlingen, der fremkalder døden. Denne mulighed er heller ikke tilladt i Danmark, men den har fået øget mediemæssig og politisk opmærksomhed de senere år (selv om den i medierne ofte blandes sammen med aktiv dødshjælp).

TEOLOGISKE OVERVEJELSER

Debatten om aktiv dødshjælp knytter til ved en række væsentlige problemstillinger omkring værdighed, autonomi, forventninger og pres fra omgivelser osv. Dem kan vi ikke komme ind på her. I stedet vil jeg dreje overvejelserne i en teologisk retning.

For det første kan man sige, at hele debatten synes at være drevet af et ganske bestemt syn på mennesket – en antropologi. Som enhver ved, så hviler sådanne antropologier på bestemte livsanskuelser. Derfor er det vigtigt at skelne mellem disse og blive klar over, hvilke traditioner og tankebaner, der ligger bag en given antropologi. I debatten om dødshjælp synes tanken om det enkelte menneske som herre i sit eget liv at være dominerende. Dette er teologisk set problematisk, da det kristne menneske først og fremmest har Kristus som Herre i sit liv. For det kristne menneske er Kristi sag derfor vigtigere, end dette menneskes egen sag. Det er noget af det, der ligger bag Johannes Døberens ord om, at Kristus må vokse, og han selv blive mindre (Joh. 3:30). For det kristne menneske kan man derfor sige, at der er noget, der er vigtigere end at afslutte livet på et tidspunkt, hvor man stadig er et selvberørende og myndigt individ. For det kristne menneske er det vigtigere at afslutte livet på en måde, der peger hen mod Kristus. For det andet kan man spørge, hvilket syn på lidelsen og udfrielsen af lidelsen, der kommer til udtryk i ens holdning til døden. I debatten om dødshjælp er der en udstrakt tillid til teknologien og de midler, som

sundhedsvidenskaben har for at mindske lidelse. Det er langt hen ad vejen fint. Vi skal ikke gøre lidelse til noget positivt i sig selv. For en teologisk betragtning er det dog også vigtigt, at vi stiller os spørgsmålet, hvad vores håb er rettet imod. Er vores håb rettet mod teknologien, eller er vores håb rettet mod Gud som den, der vil udfri os af lidelsen? Selv om disse to sider ikke skal spilles ud imod hinanden, er det dog for det kristne menneske vigtigt, at vi også i døden lever vores liv på en måde, der bærer vidnesbyrd om vores håb til Gud – et liv der bærer vidnesbyrd om opstandeshåbet. Et sådant håb vil i den sidste svære tid bære vidnesbyrd om glæden over, at i Kristus er dødens

magt brudt (1. Kor. 15:54ff.) – og her igennem minde kirken og mennesker i øvrigt om troens grund.

TEOLOGIENS BIDRAG TIL BIOETIKKEN

Med disse sidste overvejelser er det hermed også antydnet, hvordan der i spørgsmålet om aktiv dødshjælp (som i langt de fleste bioetiske spørgsmål) igen melder sig en diskussion om forholdet mellem en teologisk og en sækular tilgang. Teologien har enormt meget at bidrage med i disse debatter og kan herigennem være med til at styrke teologiens betydning i store samfundsmæssige diskussioner og samtidigt løfte disse op på et mere fyldigt og kompliceret niveau.

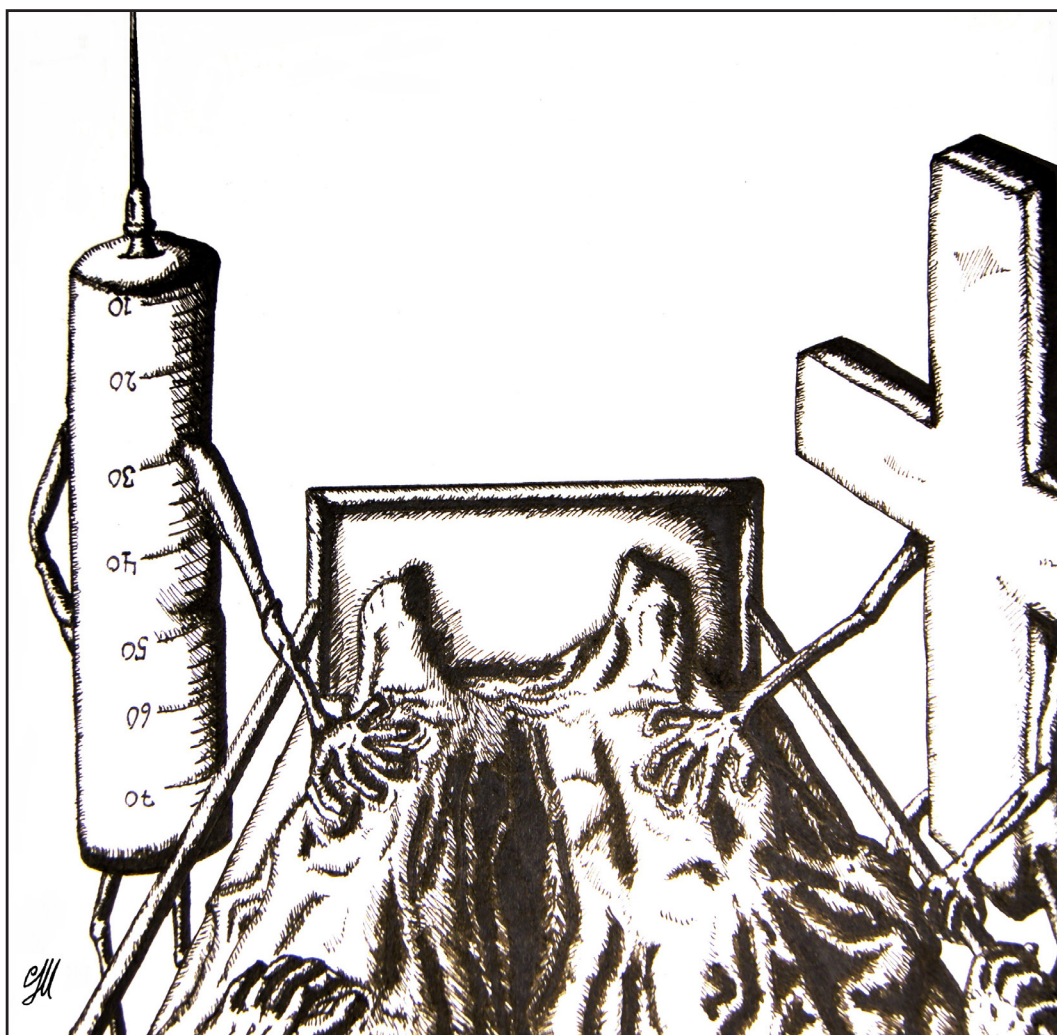
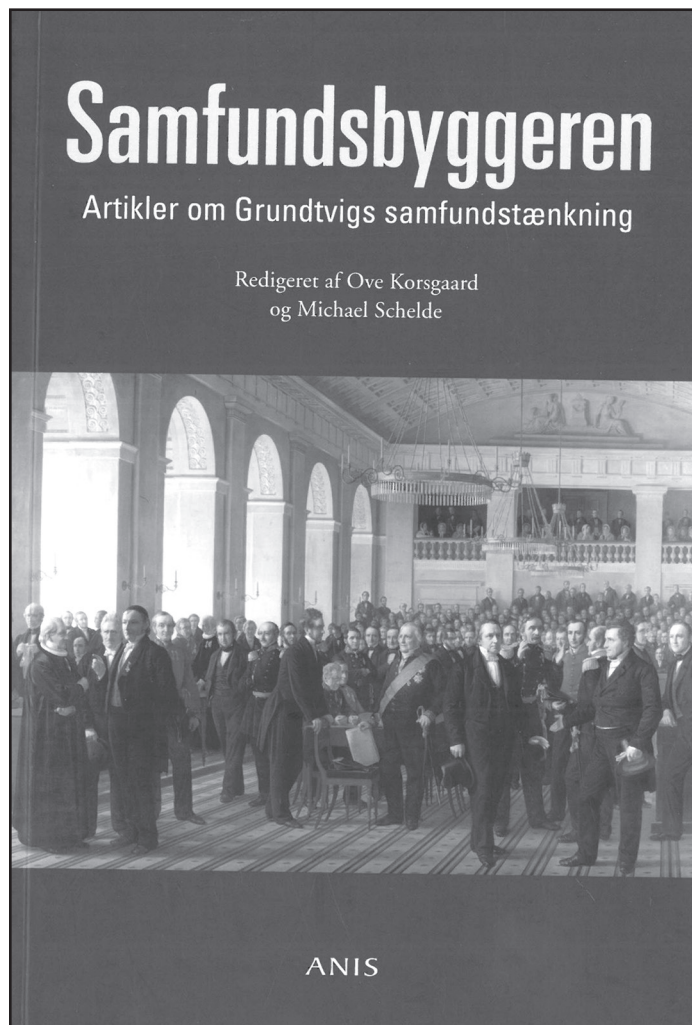

ILLUSTRATION | JONAS UHD

Artikler om Grundtvigs samfundstænkning

I Grundtvigs levetid blev det danske samfund ombygget fra enevælde til demokrati, og fra et standssamfund til et folkeligt samfund. Denne meget store omvæltning bidrog Grundtvig i høj grad til, og hans tanker om demokrati og frihed præger stadig vores samfund i dag.

AF STUD.THEOL HELENE HAY

Bogen om Grundtvig som samfundstænkner består af en række spændende og medrivende artikler, som handler om den måde, hvorpå Grundtvig påvirkede det samfund, han levede i. Hver artikel behandler et emne, der enten beskæftiger sig med Grundtvig selv, hans fundament eller nogle af de traditioner, som eftertiden har knyttet sammen med den berømte salmedigter.

GRUNDTVIGS TANKER OM SAMFUNDET

Den første artikel omhandler nogle af de myter, som i tidens løb er blevet en del af Grundtvigs image. Artiklen behandler spørgsmålene: Er Grundtvig så unik, som eftertiden har gjort ham til, eller

at give sit bud på, hvordan man skal fortolke Grundtvig set i lyset af nationalismen. Dermed er der taget hul på Grundtvigs tanker om folk og fællesskab. Disse tanker følges op i næste artikel, der, gennem begreber som folkeånd, konge og stat, beskæftiger sig med de bidrag, som Grundtvig i form af sange og salmer gav til den nye symbolske orden. Grundtvigs interesse for samfundet italesættes endvidere i artiklerne om velfærdssamfundet og den symbolske iscenesættelse af folk og nation, hvori bl.a. Grundtvigs tanker om arbejdsløshed, fattighjælp og højskole tages under behandling. Artiklerne fortsætter med at se på nogle af de traditioner, som er blevet ført videre

er det bare traditionen, der har gjort Grundtvig til noget særligt? I den næste artikel støbes hele det nationale fundament, som danner grundlaget for de Grundtvigs tanker. Gennem en gennemgang af store oplysnings-tænkere som Rousseau og Herder diskuteres det, hvilken baggrund Grundtvig er rundet af. Med baggrunden på plads fortsætter næste artikel med

af eftertidens grundtvigianere, og hvis enighed med Grundtvig selv til tider kan være lidt tvivlsom.

JØDER, AMERIKANERE OG SVENSKERE

Historien om de danske jøder er et tema, man ikke normalt forbinder med Grundtvig. Ikke desto mindre bliver vigtigheden af netop jøderne og Grundtvig understreget i artiklen om Grundtvigs syn på emnet. Heri redegøres der for, hvordan Grundtvig af flere omgange forsvarede jøderne og deres ret til at leve i Danmark. Eftertidens brug af Grundtvigs tanker behandles i artiklen om dansk-amerikanerne og deres forhold til Grundtvig. Da danskerne udvandrede til Amerika, tog de Grundtvig og højskoletraditionen med, og selv mange år senere findes der stadig flere spor efter de amerikanske grundtvigianere. Bogens sidste artikel omhandler vores naboland Sverige, der ikke på samme måde som Danmark har en højskolekultur. Det er forfatterens påstand, at fraværet af en Grundtvig er indirekte skyld i, at den svenske kirke aldrig blev så rummelig som den danske.

GRUNDTVIG I ET NYT LYS

Bogen om Grundtvig som samfundsbygger er en godt skrevet bog, som behandler en anden side af Grundtvig, end vi er vant til at se. Så hvis du er ude efter at udforske nye sider af Grundtvig, eller har et ønske om at blive klogere på den tradition som er udsprunget af Grundtvig, så er bogen absolut et kig værd.

Samfundsbyggeren – Artikler om Grundtvigs samfundstænkning

Redigeret af Ove Korsgaard og Michael Schelde

Anis, 2013

251 sider

249 kr.

Et stykke overset dansk kirkehistorie

Kristelig Lutheransk Trossamfund er et lille overset trossamfund, som dog har haft en markant indflydelse på dansk kirkehistorien. Denne indflydelse har Flemming Kofod-Svendsen forsøgt at fremstille i denne let forståelige, men dog grundige bog.

AF STUD.THEOL. NIELS PETER GUBI
Tidligere sognepræst og minister
Flemming Kofod-Svendsen kom i forbindelse med en begravelse i 2009 i kontakt med medlemmer af Kristelig Lutheransk Trossamfund. Under det efterfølgende mindesamvær opstod en kontakt mellem Kofod-Svendsen og menigheden. Denne kontakt udartede sig i en interesse fra Kofod-Svendsens side for at skabe en nyere fremstilling af menighedens historie, da en sådan ikke fandtes. Derfor har Kofod-Svendsen under inddragelse af et omfattende kildemateriale formået at lave en kort og koncentreret fremstilling af Kristelig Lutheransk Trossamfunds historie og teologi.

VÆKKELSE MED PIETISTISK BAGGRUND

På den barske jyske hede i Hammerum Herred fremkom der i slutningen af 1790'erne en gudelig forsamlingsbevægelse, som især var påvirket den herrnhutiske pietisme. Dette førte til en vækkelse i 1850'erne. På baggrund af en splittelse i de grupperinger, som opstod ud af vækkelsen, opstod Kristelig Lutheransk Trossamfund, som på daværende tidspunkt blev kaldt 'de højhellige'. Senere fik de også tilnavnet 'dømmerne', et navn som menigheden har kæmpet med lige siden.

TEOLOGISK STRID SOM KATALYSATOR

Kofod-Svendsen formår igennem bogen, at fremstille den videre udvikling af menighedens historie, som er meget kompliceret. Der var et væld af stridsspørgsmål mellem de stædige hedeboender og statskirken, oftest repræsenteret ved biskoppen i Ribe. Menigheden mødtes om søndagen efter gudstjenesten for at bede og læse højt af Luthers prædikener. De vedblev at have en tilknytning til statskirken. Men på spørgsmålet om, hvorvidt børn, som endnu ikke var konfirmerede, kunne deltage i nadveren, opstod der en strid. Dette spørgsmål førte i 1863 til, at Kultusministeriet

erklærede medlemmerne udtrådt af Folkekirken, fordi de ikke ville ophøre med at uddele nadveren ved møderne i hjemmene. Derved blev Kristelig Lutheransk Trossamfund en frimenighed og dette ikke efter eget ønske, men efter ministerielt pres. Menigheden eksisterer stadig, men er ikke stor. Den har lige siden begyndelsen haft en stor skolevirksomhed, som har varet ved helt indtil 2009, hvor menighedens friskole i Tjørring lukkede. Der er i de senere år sket en fornyelsesproces, hvor man bl.a. har ændret på mødeformen. Desuden har man fået kontakt til andre lutherske bevægelser, som f.eks. Evangelisk Luthersk Mission.

STORT UDBLIK

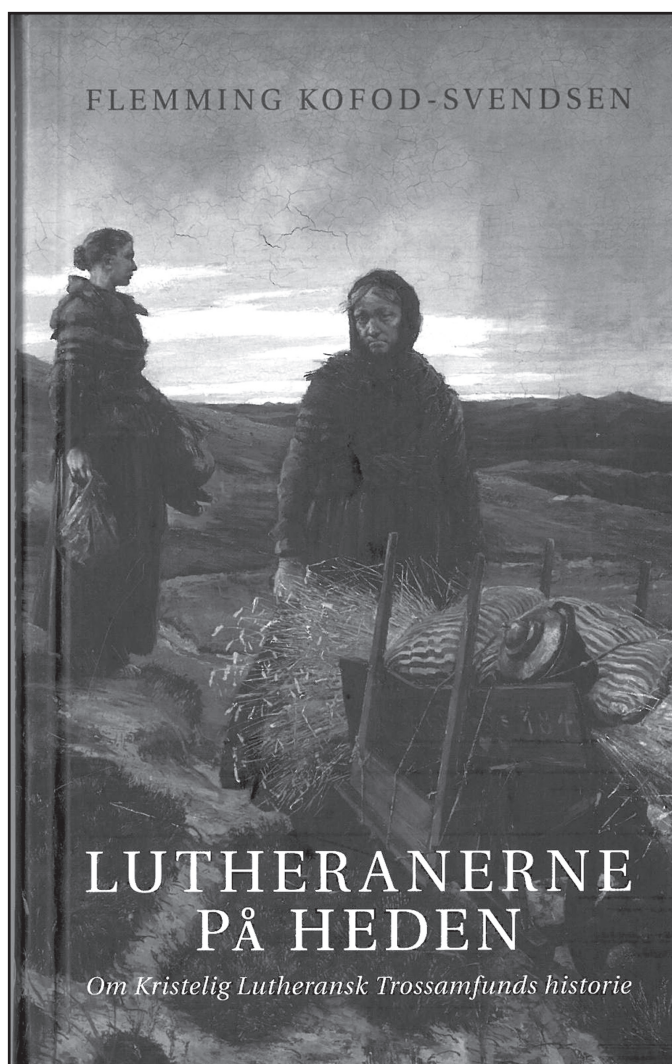
Kofod-Svendsen skaber igennem hele fremstillingen et sikkert udblik til de forskellige lutherske bevægelser i og omkring Folkekirken, som på en eller anden måde har haft en forbindelse til Kristelig Lutheransk Trossamfund. Han formår f.eks. at give en kort, men meget fyldestgørende, redegørelse for nadveren uden for Folkekirken i nordisk sammenhæng. Bogen slutter med en kort redegørelse for menighedens

betydning for henholdsvis opdyrkningen af heden og udviklingen af tekstilindustrien i Herning. Enhver med interesse i nyere dansk kirkehistorie og de gudelige bevægelser betydning vil finde interesse i denne bog. Som sagt formår Kofod-Svendsen at gennemgå et omfattende kildemateriale på en kort og let forståelig måde, hvilket gør bogen yderst anbefalelsesværdig.

Lutheranerne på heden

Flemming Kofod-Svendsen
Kolon, 2012

160 sider
99,95 kr.

Rejseklar igen, igen, igen

Februar sidste år fik min kæreste, Kristian, og jeg tilbudt jobbene som juniorassistenter i Søndagskirken i New York, og uden tøven sagde vi selvfølgelig ja. På grund af nye regler og benhårde bureaukratiske systemer har vi først fået visum nu. Mens vi har ventet på at vores papirer, har vi været udsendt til sø- og udlandskirkerne i Hamborg, Berlin og Bruxelles.

AF STUD.THEOL, JACOB HAUKEDAL
NIELSEN

Arbejdsopgaverne, vi er blevet stillet, har på samme tid været meget varierede og utrolig ens, uanset hvor vi har været. Dagligdagen har været præget af en kronisk mangel på ressourcer i kirkerne, hvilket kom til udtryk i meget forefaldende arbejde. Vi har malet kælderskakker i Berlin, sorteret bøger i Hamborgs bibliotek, lavet mad, været til efterfest med Ulige Numre, transskriberet interviews til en ny bog, afholdt filmaftner med Klaus Bondam, slæbt hundredevis af stole, haft ansvaret for et kollegie med tyve studerende og været en skulder at græde ud ved for mange au pairs. Opgaverne har været flere end vi kan tælle.

KIRKERNES UNIKKE PRÆG

Gennem dette arbejde i kirkerne, har særligt én ting slået os: På trods af, at kirkerne er under samme organisation og møder mange af de samme problemstillinger, så er de vidt forskellige. Og ligesom deres tilbud er kirkerne og menighederne også vidt forskellige. De har selvfølgelig forskellige kår i form af fysiske rammer, men det overraskede i hvert fald os i hvor høj grad byen, menigheden og kirken spejler sig i hinanden.

SMUKKE HAMBORG

Hamborg fokuserer på det ydre. Du ser ikke en knækket flise på fortovet, og en stor del af bygningerne, som blev opført lige efter krigen, er allerede blevet erstattet af moderne arkitekttegnede kolosser. Samtidig mister Hamborg stille sin gamle indflydelse som handelsby, da meget af handlen er flyttet til andre større byer. Det samme gælder den danske kirke i byen: Kirkerummet er af spejlblankt stål, slebet glas og hvidt læder. Traditionerne holdes i hævd, men kirken er lidt stille. Færre danske sømænd kommer til byen og der kommer kun lidt nyt dansk blod til byen, og menigheden er generelt af ældre dato.

UNGDOMMELIGE BERLIN

Det helt modsatte gælder i Berlin. Indholdet og kunsten prioriteres, mens facaderne forfalder. Genbrugsmarkeder, bæredygtighed og fester i diverse betonmonumenter trækker en jævn strøm af unge til byen. Samtidig er byen enormt fattig: Drikkepenge er livsgrundlaget for mange. Denne atmosfære ses også i kirken, der har hul i taget, så det bogstaveligt drypper på præsten. Alligevel har de overskud og gåpåmod til at arrangere en helaftens koncert med danske bands, mens de er i gang med udgivelsen af en ny bog, der fejrer kirkens 100-års jubilæum. Lysten, modet og viljen er de bærende elementer i dette gamle, men alligevel unge fælleskab, hvor menighedsrådets gennemsnitsalder ikke er meget mere end 30 år.

TRAVLE BRUXELLES

Jakkesættenes by, Bruxelles, pulserer også af liv. Bruxelles er ordenlig og målrettet. Byen er gammel, men moderniseret for at kunne bære det store pres fra EU-kontorene, NATO-basen og interesseorganisationerne. At være på vej mod noget større og bedre synes at være øverst på to-do-listen, også hos et menighedsråd, hvor medlem-merne er højt ansatte embedsmænd og direktører.

Kirken er en forretning: "Hvis ikke vi gider det bøvl med julemarkedet, så kan vi jo bare smide 300€ hver, og så komme videre". Her drives kollegiet som en fast indtægtskilde, og samarbejdspartnere prioriteres. Også kirkens

aktiviteter afspejler denne travle by med bl.a. foredragsaftner med politikere og børneklub. Det pulserende liv i og omkring kirken inspirerer og giver endnu mere kraft af sig, mens det gamle kloster, kirken har købt, skaber smukke og beroligende rammer for danskheden.

REJS DIG KLOGERE

Vi har fundet ud af, at byerne tiltrækker forskellige typer danskere, som så afføder forskellige menigheder og kirker. Alle har noget godt at byde ind med på deres unikke vis og lysten til kirken er det fælles bærende i organisationen. På trods af, at fundamentet er ens for disse kirker, er de unikke i kraft af deres beliggenhed og udfordringer. Dog er det en rigtig god idé at lære byerne at kende, inden man søger jobs og rejser ud. Vi tænker, man får mest opholdet, hvis ens egen og byens mentalitet spiller på samme boldbane. Vi kan kun anbefale, at man tager ud og ser denne anderledes side af Folkekirken. På trods af visumproblemer, flytninger, utallige afskeder med familien og varierende boligvilkår har det været, og vil forhåbentlig fortsætte med at være, en helt fantastisk oplevelse.

FOTO | PRIVAT

FigenBladets store personlighedstest

Har du længe ikke vidst, hvilken type du var?! Det ved *FigenBladet* heldigvis!

AF SOPHIE LØNNE HUNDEBØLL

1. *Hvad gør du, når du skal hygge dig?*

- a) Jeg hænger ud med mine venner
- b) Jeg slapper af alene
- c) Jeg ødelægger noget

2. *Hvad foretrækker du at lave, når du er ked af det?*

- a) Jeg lader mig trøste af mine venner
- b) Jeg græder alene
- c) Jeg ødelægger noget

3. *Du oplever noget sjovt, hvad gør du?*

- a) Jeg griner af det sammen med mine venner
- b) Jeg griner af det alene
- c) Jeg ødelægger noget

4. *På en varm sommerdag vil jeg gerne...*

- a) være sammen med mine venner
- b) være alene
- c) ødelægge noget

5. *Jeg betragter mig selv som*

- a) en der godt kan lide at være sammen med sine venner
- b) en der godt kan lide at være alene
- c) en der godt kan lide at ødelægge noget

Flest a'er:

Du virker til at være typen, der godt kan lide at være sammen med sine venner.

Ved du hvem, der også godt kunne det? Jesus! Og han vil også gerne være sammen med dig.

Flest b'er:

Du virker til at være typen, der godt kan lide at være alene. Ved du hvem, der også godt kunne det? Jesus! Og han vil også gerne være alene sammen med dig.

Flest c'er:

Du er svær at sætte i bås og kan godt lide at gå imod strømmen. Ved du hvem der også kunne det? Jesus! Og han vil også gerne gøre det sammen med dig.

FIGENBLADET SPØRGER STUDIEVEJLERNE

Hvad hjælper du som studievejleder de studerende med?

FOTO | MARIE BOHN OLSEN

MIKE, STUDIEVEJLEDER
PÅ ARABISK OG ISLAMSTUDIER

»Studerende kommer ofte med spørgsmål og med overvejelser om tilvalg. Mange ønsker hjælp til at få overblik over studiet. Der kommer mange fremtidige studerende, der overvejer at læse arabisk og har spørgsmål om optagelse og studiestart, fordi der på arabisk er studiestart i foråret.«

LEA, STUDIEVEJLEDER PÅ RELIGIONSVIDENSKAB

»De studerende kommer mest med praktiske spørgsmål, og i mindre grad med personlige ting. Det varierer efter årstid, hvor mange, der kommer, og hvilke spørgsmål de har. Det er oftest bachelorstuderende, der kommer til mig. Jeg hjælper mange med at forstå studieopbygningen og med at lave en studieplan.«

APRIL		ARRANGEMENT	BESKRIVELSE
24.	19.30 - 22.00	Foredrag	'Filosofi og tænkning i medierne' v/ Carsten Ortmann og Bjarke Stender, Filosofisk Forening (mødelokale 1, Studenternes Hus)
24.	19.30	Foredrag	'Med kunsten og æstetikken ind i teologien' v/Professor ved Idehistorie, Dorthe Jørgensen, Studenterkredsen (Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus)
25.	15.00	International Event	'International event" v/ Foreningen Ild (Studenternes hus)
29.*	12.00 - 13.00	Oplæg	'Oplæg om projekt om funktionspræster' v/Aarhus Universitet *eventuelt datoændring (lok. 415, bygn. 1453)
29.	18.30 - 20.30	Foredrag	'Cand.Imam? Islamisk uddannelse i Danmark?' v/Lektor Lene Kühle, Religionsvidenskabelig forening (aud. 2, bygn. 1441)
MAJ			
1.	14.00- 16.00	Foredrag	'Manichaeism and the Nag Hammadi library' v/Post.Doc. René Falkenberg, forskningsenheden Den Kristne Orient (lok. 513, bygn. 1453)
1.	19.30 - 21.00	Foredrag	'Generalforsamling' v/Studenterkredsen (Lokale oplyses på hjemmesiden)
6.	12.00 - 13.00	Oplæg	'Kirke i konkurrence -En empirisk undersøgelse af udvalgte folkekirker og frikirker i Aarhus' v/Kirstine Helboe Johansen og studerende (lok. 415, bygn. 1453)
8.	19.30 - 21.30	Fordrag	'Forfatteraften' v/ Anne Lise Marstrand Jørgensen, studenterkredsen (lokale oplyses på hjemmesiden)
9.	12.00 -	Kapsejlads	'Kapsejlads -kampen om det gyldne bækken' (Universitetsparken)
16.	15.00	Ild-arrangement	'Pecha Kucha -specialehyldest' v/ Foreningen Ild (Nobelbiblioteket, bygn. 1461)
20.	19.30 -	Foredrag	'Agambens politiske Paulus-læsning i forhold til den nye Paulus' v/Ph.d.-studerende Jacob Mortensen, Teologisk Forening (lok. 116, bygn. 1453)

Spændende arrangementer

CAND.IMAM? ISLAMISK UDDANNELSE I DANMARK?

Med jævne mellemrum kører diskussion om, hvorvidt der bør oprettes en imamuddannelse i Danmark.

Men hvad går en imamuddanneelse egentligt ud på? Og er det statens ansvar at uddanne imamer eller bør det overledes til muslimerne selv? Og hvis der skulle være en imamuddannelse på Aarhus Universitet skulle den så være i tilknytning til Teologi, Arabisk og Islamstudier ... eller Religionsvidenskab?

Kom og hør og bidrag til debatten om fordele, ulemper og udfordringer forbundet med islamisk uddannelse i Danmark.

Tirsdag d. 29. april, klokken 18.30-20.30, bygn. 1441, aud. 2

AGAMBENS POLITISKE PAULUS-LÆSNING I FORHOLD TIL DEN NYE PAULUS

Den italienske filosof Giorgio Agamben har arbejdet intensivt med Paulus i forbindelse med politisk filosofi. Denne læsning adskiller sig fra "den nye Paulus", selvom der naturligvis er lighedspunkter. Så hvis du er interesseret i en introduktion til Agambens læsning af Paulus, og på hvilken måde den adskiller sig fra det mere stringent historiske arbejde med "den nye Paulus", så skal du tage til foredrag i Teologisk Forening.

Tirsdag d. 20. maj, klokken 19.30, bygn. 1453, lok. 116